

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Boh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spēwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Boh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščežerńi w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 pj. dostacž

8. njedžela po šwjatej Trojizy. Mat. 7, 15–23.

Hdyž někoho na dalšchi, jemu njesnaty pucž pščeželešch, dha jemu jón prjedy nadrobne wopišasch. Ty mjenuješch jemu wšchě te hórki a lěšy a wšy, nimo kotrychž ma hieč, tež te pucže, kiž wot drohi na prawizu a lěwizu wjedu. Tak šo potom wěšče njesabludži, ale tež tam dóndže, hdžež ma hieč. Je džěczo na tym, šo by starschiski dom wopuščežilo a šo do žimjenja won podalo, tehdy jemu nan jeho pucž tež wopišche, tak daloko kaž jón pšchewidži. Wón jemu te njepšchecželske mozy pokáže, kiž budža jemu do pucža stupacž, šo bychu jeho škafyke, a te dobre a wužitne, kiž budža jemu šbože pšchinješcz chzycz. A to je derje a prawje tak. Byly pucž pak žadyn nan pšchewidžeč, na wšchě mozy šo dopomnicž njemóže. Duž k temu džěsczu w pošdžišchim žiwjenju dobri ludžo pšchistupuja, jemu radža, jo napominaju, jo warnuja a trošchtuja. O, šchto šu tola tajzy ludžo winoježi! Šich mjena Boha ruka wěšče do knihow wěczneho žiwjenja šapische. Alle čžlo-wjekeji bliža šo na pucžu pšches žiwjenje tež drusy: falschni profetojo, šo bychu jemu rošom šmucžili, woczí šašlepili, wěru šlemili a jeho žyle škafyli, šo ženje wotytknjenu kónž šwojeho pucža, krasne wrota njebieskeho Jerusalema, nje-
dozpěje. Tehodla:

Gladajcže šo falschnych profetow!

1. Šchto šu woni?
2. Šchto dokonjeja?
3. Šchto je jich kónž?

1. Šchto šu woni? Gladajcže šo falschnych profetow, kotsiž we wowczej draščezek twam pšchin-
du. Prawy profeta je muž, kiž je k nam wot Boha pšblany, kiž nam Bohu wolu pšchipowjeda a kiž nam k našchemu šbožu radži, wšcho jene, hacž šo nam jeho šłowa špodobaju, abo niz. Falschny profeta pak je tón, kiž wudawa, šo je wot Boha pšblany, kiž wudawa, šo je to Boha wola, kiž nam pšchipowjeda, a kiž wudawa, šo nam k šbožu radži. Pšchi tym pak je š tym wšcho žyle hinaf. Wotrych šłowow šo wón jara hlada, wón džěn šo nam we wowczej draščezek bliži. Tajzy falschni profetojo běchu hižom šastarstu mies šraelškim ludom. Ahab mēje-
šche jich wokolo šebje. Jako chzysche do Ramotha čzahnyč, šo by pšchecžimo Šyriškim wojowal, prashesche šo naj-
prjedy šwojich profetow, hacž dobudže. Wšchitzy wěšchczachu dobyče. Haj, jedyn š nich, Jedekia, šezini šebi želesne rohi k šnamjenju, šo Šrael Šyriškich tak špowala. Jedyn wšchaf, Micha, Zemliwy šyn, wěšchczesche, šo je Šraela na horach rošehuateho widžal, kaž wowzy bješ pastyrja. Alle Ahab wěriesche tym falschnym profetam bóle hacž te-
mu, kiž njesbože wěšchczesche, a da jeho do jaštwa čžiknyč, hacž by šo jako dobyčežet š wojny wróczil. Wón pak šo wjazy njewróczí. Čži falschni profetojo běchu šwojeho krala roštorhali.

Falschni profetojo šbēhachu šo tež ša čžaf japoschto-
low a šawjedowachu ludži. Ššwj. Pawol, kiž je nam w liščez na Šorinšich lubosčž š najrješchimi šłowami wukhwalowal a kiž je tajku lubosčž šam mēł, je pšchecžimo tutym profetam w liščez na Galatiškich to hórke šłowo

trjebacž dyrbjal: Někotři šu, kotřiž waš myla a chzedža Křnřtušowu ewangelij pšewróczič. Ale hdy bychmy tež runje my abo jandžel s njebješ wam ewangelij hinaf předomal, jako my wam předomali šmy, tón budž pollaty. S falschnymi profetami šo tež nětko šwět mjerwi. Šhto dha běchu czi, kiž pšched něšcto lětami ludži napominachu, pšhecziwo wšchnoščzi šo šbėhacž, s zyrkwje wustupowacž a wot Božeho šłowa šo wjazy wodžicž njedamacž, druhe, hacž falschni profetojo w wowczej drascze? Šak rjenje a pšhecželnje tola wudawachu, šo maju pravu bójšku mudošč a dobru radu a šo žaneho mēra nimaju, doniž naš wobšbožili njejšu! Falschni profetojo we wowczej drascze to běchu. Tola pak tuczi hišcže dawno czi najhóršci njejšu. Šdyž wjelk wokolo wowcžernje wuje, šo drje wowzy wustróža, wón pak jim ničo cžinicž njemóže. Šdyž pak je šo do wowcžernje nuts dobył, dha je rostorha. Falschni profetojo wokolo naš šu štraschni, ale hišcže hóršci šu czi profetojo w naš. Šhto pak šu czi? To šu naše šnutsšowne šle požadanja, te žadanja po hrěščnych wješelach, po šamoženju, po cžesčzi, našcha šawišcž a wječziwošč a podomne šle pokhilenja, potajšim te šchrē, kiž je hrěščny pad w cžłowjeku jažehlił a do kotrychž šly njepšhecžel bjes pšhestacža duje, šo by noš s tutym plomienjom škasyl. Šajke šbože lubja tola tuczi šnutsšowni falschni profetojo! Šhto woczakuje lohšomjšlny mlody wot šafšaneho wješela, šhto nahrabny doroščenny wot najebaneho šamoženja, šhto hižom šestarjeny wječziwny wot poraženja šwojeho njepšhecžela do njebješeho šboža! A šhto docžaka? Wótře cžernje ša dušchu a wutrobu. To praji nam to druhe praščenje.

2. Šhto dokonjeja falschni profetojo?

Na jich plodach dyrbicze jich póšnacž. Móže tež šhto kicze šbėracž wot cžernjow abo figi wot wot wóštow?

Tež falschni profetojo šu šylni a dokonjeja wjele. S šajfej mozu a šhrobloščzi je falschny profeta Muhamed šwoje džiwje cžrjody napjelnił, šo šu ša krótki cžah wšchē kšhesčžijanške zyrkwje Afije a Afriki špowalate a šebi wšchē tam bydlaze ludny podežičke, tak šo pšched nimi žyke kšhesčžijanštwow ržesche! Pšched 100 lětami je kšėzor Napoleon kralow se štolow štorak, kaž šłabe džēczi se štolčkow, a šwojich pšhecželow na nje šadžal. W přėnini cžakni kšhesčžijanškeje zyrkwje mējachu tež njewěrjazy ludžo a falschni profetojo šamo móž, džiwny cžinicž. Njejšmy my, tak chzedža junu rjez a šo šamolwicž, w twójim mjenje wěšcžili? Njejšmy w twójim mjenje cžertow won honili? Njejšmy w twójim mjenje wjele škutkow cžinil? A šhto njedokonjeja tola tež džėnša šli ludžo do hobršich škutkow! Ale wšchē jich škutki šu tola ške. Bóh wšchaf druhdy tež škutki, šlych ludži k dobremu nakoži. Napoleon je wjele cžinil, s cžehož šu ludžo wužitk měli. A czi šami, kotrychž chzysche šhto s nēšajšimi šrejškami škónzowacž, kotrychž pak bě runje s nimi wustrowił, šu runje tak šbožowni, kaž czi, kotrychž je wěrjazy, pobožny lékař šahojil.

Alle šame na šebi a ša nich běchu te škutki ške. Šjimi pjenješ do rufi. Šhto je na njón nacžiččane, kotra króna, šajki wopon abo cžejje mjeno, to je pódlanške. Wšcho je na tym ležane, s cžeho je pjenješ bity, hacž se škota abo s kopra. To dwajnowat wot dwazpčžihriwnarja roščželi. Šak je tež to ša kóždeho roščžaze, hacž jeho škutki s wěry a s pobožnosčej a dobreje wole wulhadžaja, abo s njewěry a se škóšcže, niž pak, šhto škónčnje Bóh s nich šcžini.

Wšchi tym wšchēm pak je s wjetšcha tak, šo šlych ludži škutki jene njeshože po druhim nacžinjeja. Šaž woheń wot jeneho doma

na druhi běži, hacž žyła wješ w přóšche a popjele leži, tak tež škutki falschnych profetow pšchezo s nowa lute njeshoža porodžuju. Šdyž je jenož jedny picžk a hračžk do wšly pšchicžahnył, šo ša nim bórny wšchitzny wječni kaž s kužolom do njeshoža hlubje a hlubje wjerčaja. Ženicžki njewěrjazy, kotrehož šly njepšhecžel do wěrjazejje wošady póščejle, móže ša krótki cžah žyłu zyrkwinu lubju wupróšnicž.

3. Šhto pak je kónz falschnych profetow?

Škóždy šchom, kiž dobre plody njepšchinješe, budže porubany a do wohenja cžičnjeny. Šchdy budu ša jim póšnacž: Ša waš nihdy njejšym šejnal; džicže přecž wote mnje wšchitzny, wy škóštnizy!

Šlaj, škóž šo po morju wješe. Na nej je wjele pucžowarjow. Wšchitzny chzedža s dalokese žyšly domoj. Czi jeni šu wonkach hódne žiwjenje wjedli, czi drušly šu šo s hrěchami wopanzali. Přjedy hacž šami domoj pšchindu — to derje wjedža — je tam powješcž wo jich škutkach dóščla. Duž tam na tych jenyh šbože, na tych druhich hórki porok cžaka, a czi jeni šo teho dla na dom wješela, czi drušly šo pšched nim boja. Šak šo žyke cžłowještivo k brjoham wěcžneho žiwjenja wješe. Powješcž wo našich škutkach je tam dawno dóščla. O, běda tym, kiž šu tu falschni profetojo byli, druhemu na šchodni a na šawjedženje! Šak budža šchepotacž, hdyž budža šlyšcžecž: Ša waš nihdy njejšym šejnal, džicže přecž wote mnje, wy škóštnizy!

Duž boj šo bóle hacž wohenja falschnych profetow, šo tebe šawjedli njebychu; bješ tych šwojich pšched nimi na kėžbu bóle hacž pšched šmijizu; škónzuj a šabiwaj s pokutu a roščacžom wšchėdnje s nowa tych falschnych profetow, kiž w tebi šwoju hlownu šbėhaju, mjenujžy šwoje šnutsšowne šle pokhilenje; ale wošebje hladaš šo teho, šo njeby šam druhemu falschny profeta byl, jako šawjednił a mordat jeho dušche!

Budžmy wjele bóle dobri profetojo, kiž wolu cžinimy šwojeho Wótža w njebješach!

J. K. w H.

Wo šwobodže kšhesčžana.

Roškad Lutherowy s lěta 1520 (jeho 3. reformatorški špiš abo knižka, — k 400lětnemu reformaziškem jubileju), šejšerbšcžej

M. Urban, šaraš em., w Šhróšlawje.

Sawod. Knižka „Wo šwobodže kšhesčžana“ je njepošřėd- uje wulkej šwadnej pišnje „Na kšhesčžanške šemjanštwow“ a „Wo Babilonškim jastwowe“ šcžehowala. Še šli hromadže šu reformatorške hlowne pišnja Lutherowe. Wone tež po šwojim wopšchje- cžu we wážnym šwjajštu se šobu šteja. W tym 1. je Luther kšhesčžanštwow šhromadnje k wojowanju wołak pšhecžiwow tannym hanibnym šwonšownym njewuščnosčam a mozowanjam banža a teho štawa, kiž šamlutki duchowneho a mēšchniškeho wujuama šo šhwalesche. W tym 2. wotkrywa a šahubja wón te duchowne šwjajšti, s kotrymiž tanui we šwojich huadownych šřėdkach dušche do wotrocžitwa wupinowachu. W tym 3. škónčnje je wón na naj- šklubšche pošlednje praščenja wo poměrje kšhesčžanškeje dušche k jejnemu Bohu a Wumóžnišej a wo cžucžiti a bječzi jeje šboža šo wrócžil. Wono njewuštupa wjazy jako nable, hnėwne šwadne pišmo, ale je mērnc šakšadne šwėdčjenje prawdy, pšched kotrejž dyrbjaja brónje a šwjajšti cžėmnoščej šo šame wot šo šwicžicž. Wone nam najšklubšchi šakóž kšhesčžanškeje powėdomnosčej a žiwjenja w nadobnym, šbóžnym pokoju a wěštosčej pokazujaja, kotrejž pšches njón šo walaze žolny a wšchory bėdženja šajšajnyčej nješamóža. — A tole pišmo bě Lutherowe wotmolwenje na banža a jeho pšche-

čizvo njemu wudatu klatbu. Wono njeběšče psches tutu wuwabjene, chzhyče wjelowjazh jako natwarjazh rošklad kšchesežanjskim čitarjam šromadnje služicž. Ale Luther je nětko ja tamny samēr trjebašče. Wón je Leonej X. j wobšchěrnyh pschewodnyh pižmont póžka. Wono žaneho tch wobškoržnyh dypkow, kiž běchu w tamnej klatbje pschecživo njemu nakopjene, žaneho naspomnjenja njechódnyšče. Wono jeno j njeleženjom to jene prascheneje we šebi wopšchijeshe, hač dha ta wot njeho roškladžena šuma šbóžnaweje prawdy woprawdže wuród hele je a to namkowjenje, najprjedy j tuteho šrjedžiščeža tamne jenotliwe tamane jašady pruhowacž.

Šchtož chzhyče Luther wuwjesčž, je wot njeho w tamnyh liče na banža pošnamjene: njeje to ničžo šuadnišče hač žyle j krotka „žyła šuma kšchesežanjskeho žiwjenja“. Wšcho pak wón wróčežo na wěrnu wjedže a j njeje wotwodža. Kunje w teje wěrje wón wěrnu šwobodu kšchesežana namaka. Wo tym chze tu rěčecž a to „šamlutzh njewučenyh služicž“. Šo by mohlo šo j čyžta dopóšnacž, šchto kšchesežan je a šchto se šwobodu je, kotruž je jemu Šhrystuš dobyl, a wo čymž šwj. Pawoł tak wjele piša, wón do přědka tej dwě šadže staji:

Škšchesežan je je šwobodnyh knjesom nade wšchěmi wěžami a nikomu poddanu;

Škšchesežan je je šlužobnyh wotrocžkom wšchěch wěžow a kóždemu poddanu. —

(Šchichodnje dale.)

Škšchesežanowa šwoboda a služba.

Šlóbž: Budž, Jesom Šhryšče, šhwaleny atd.

Wo kšchesežijana šwobodže
Luther podal rošklad je,
Kiž dale psches ščstotetka
Je jašna parla kšchesežanštwi.
Šalleluja! —

Je špěw to móžnje wyškazy:
Šralowar šy šwobodny;
Šnjes nade wšchěmi wěžami,
A poddan tak džě něčžeji!
Šalleluja! —

A j dobom měšchnik šwjecžen;
W Šhryštuš ty Boži šy,
— Šaj wošebnošč to wyšoka
Je, kotruž kšchesežan wěrny ma.
Šalleluja! —

Šdyž Bóh je takle wobhnadžil,
W Šhryštuš eže powyščil,
Je tež pak eže šej powořak
Do šlužby a eži džěko dak,
Šalleluja! —

Šo wotrocžk ty wšchěch wěžow šy,
Kóždemu wšchak poddanu,
Kiž Bohu šlužiš j šubošču
A jenak šubje bližšchemu.
Šalleluja! —

Šral, měšchnik, wotrocžk woprawdže
— Šjednocenje džiwne je.
Wšcho to pak Wumóžnik twój je,
A twój tež nadawf woštanje. —
Šalleluja! —

Duž jeno šwěru ja nim dži,
Šchiz tež šwólje na šo wšmi! —
Šchtož tu bēšto waršchenu j nim,
Džěl w raju j měje njebejskim. —
Šalleluja! —

Šón Šnjes je mój paštyr.

(23. psalm.)

Šak šary je tónle šhěrlyšch. Šches ščstotki je šlinežak a njeje ničžo wot šwojeho bliščeženja a žohnowanja šhubik. Šary muž w nim podawki a nashonjenja šwojeho žiwjenja wobšamkne. Dawit špomina na ščta mšodošče, šak jako paštyr šakitajo psched šadko štupi a jo psched šubami rušježnyh šwěrjatow wobarnowawšče, jo móžeshe šo bjes štracha paščž. Šak je Bóh šub Šnjes jeho jašhowal a wobštaral a prawje wodžil. Wón špomina na šralowške ščta; hdyž jeneho ja towaršcha k blidu pschijša, potom móžachu njepšchecželjo jeho dla šebi radžicž, šchtož chzhyču; pschi šralowškim bližže bē šhowany a bjes štracha. Šak je kóždy ežab pschi šwojim Bohu a Šnjesu byl, štrošchty a dowěrny. Šo ežezšich pucžach je šhodžicž dnyrbjal „w ežennyh dole“, Bóh je jeho podpjerak a trošchtowal. Šeho dla, šak w šlicžbowanju wšchitke nashonjenja j Bohom wobšamknu j tymi šłowami: „Dobrota a šmilnoščž pódže ja muu moje žiwne dny, a ja woštanu w domje teho Šnjesa wěčnje.“

Moji pschecželjo! Šdyž w ežichej hodžinje na našče žiwjenje wróčežo hladanty, njednybja nam potom tež tele psalmowe šłowa na naščeju šubje pschicžž?

Bóh je nam šuboščž a šwěrnoščž wopokajak a naš jaštarak šak paštyr šwoje wozh. Šhodžachmy-li na wopacžnyh pucžach we šhudže, je wón se ščžerpliwosčžu ja nami šchol, njeje naš wopušččžil, njeje wotpocžnyš, doniž naš jašo njenamaka. doniž jeho jašo njenamachmy we wodacžu hrěchow.

W ežezšich ežach žakosče, hdyž hušto měnjachmy a požadachmy: „druhi pucž, druhi pucž“, potom je wón j nami byl, jo dnyrbny dženkša šhwalicž a wyškacž: Wě prawy pucž, po kotrymž naš wjedžeshe. A šchtož je to junšróčž šapschijak, tón we woblicžu wšchěch napšchecžnyh mozow žiwjenja wušnawa, jo jenož jene našče žiwne dny ja nami dže: dobrota a šmilnoščž, haj dale tehole žiwjenja. Šschetož pucžowanje tudy junu pschestanje, šmjerečž pschicžže jako pošledni njepšchecžel, jo by naš trašchika. Nještrachy a bjes bojosče kšchesežijan, kiž k šadku dobrego paštyra šlužcha, widži, jo šo wona pschibližuje. „Šchto chze mje dželicž wot šubošče Bohje, kotraž je w Šhryštuš Jesuž, našchim Šnjesu?“ „Ša woštanu w domje teho Šnjesa wěčnje.“

L. Š.

Šschiwěra abo wěra?

IV.

Šako wulka wójna wudhyri, pschilětowachu do domow wšchelafore džiwne listy: „Njebejske listy“. A wot koho wone pschilětowachu? Niž j daloka šem, j najmjějšcha nam jenož, ale j tak někotreho domu našchich wošadow, šerbskeho a němškeho, šlětowachu wone do tak někotreho domu našchich wošadow, do šerbskeho a do němškeho. Ššwane pak bēchu, šchtož ja wēm, němški, a hušto doščž jara šubjenje němški, haj, druhy njewěšch, šchto to rěka, šchtož tam je napišane. A šchto chzhyču tute listy? Dwojake pschede wšchēm, hdyž tež niž jenož tuto dwojake.

Najprjedy, ty dnyrbješče tajki list šobudacž šwojemu wojakej, kotryž do wójny ežehnjeshe. Ša tajkeho wojaka je tón list, šak w nim je pižane, jedny talisman, jene šwjecžatko, jene šnamjo,

